

המצוה היכי מברך, הא שמא לא יעשה האחר המצוה ונמצא שמכיר שם שמים לבטלה. ומהאי טעמא נמי ניחא מברכת אירוסין דיניה עד לאחר אירוסין, כיון דהמברך אינו עושה המצוה. וכן נמי לא קשה מלהכניסו דמשמע להבא, דלא קאי למצוה זו אלא מודה הוא להקב"ה שצוה לעשות מצוה זו כשתבא לידו עוד לכל בן ובן. וכי תימא אם כן מפני מה תקוה שתעשה למצוה זו כיון דלא קאי בה, וי"ל דלגלות לנו שאנו עושים מצוה זו לשם שמים ולא לשם (הר) גריונים ולא לשם מורא. ועוד י"ל דלהכניסו בבריתו וכו' קאי לשאר מצוות דאיכא מהן במנין תרי"ב אחר שקיים מצוות מילה, דחסר מילה מן תרי"ג מצוות והיינו בריית.

ומכל מקום קשה מלולב דבעידנא דאגבהיה נפק ביה, אי"כ לא מברך עליהן עובר לעשייתן. ואומר רש"ם דמיירי באומר כשנטלו אני נוטלו על מנת שלא לצאת בו, וזאף על גב דאמרין (דאס הסה כח, ז) מצוות אינן צריכות כוונה דאפילו בלא מתכוין יצא, הני מילי בסתמא אבל כשמפרש בהדיא דמתכוין שלא לצאת בו ודאי לא יצא, והשתא (נמי) ניחא דהוי עובר לעשייתן.

וקשה (ד) בפרק המוצא תפילין (עירובין ז, א) משמע דאפילו אם הוא מתכוין שלא לצאת מ"מ (לא - נראה למחקו) יצא, דקאמר התם ויאביעית אימא דכולי עלמא לצאת בו לא בעי כוונה והכא בבל תוסיף פליגי, ואי אמרת דבמתכוין שלא לצאת בו לא יצא אמאי מניח שיטתו דלעיל (ו) לומר (ד)בל תוסיף פליגי, לימא דקמפליגי במצוות צריכות כוונה היכא דאמר שצ"ג רוצה לצאת בו, אלא מדלא קאמר הכי שם דלכולי עלמא יצא אפילו במתכוין שלא לצאת בו, ואי"כ הורא קושיא לדוכתא. וי"ל דנטלו שלא כדרך גזילתו ואיני (חייב) ויחזא - בגי' ואחר כך נוטלו כדרך גזילה ויברך. ועוד אומר דיב"א דלעולם נוטלו כדרך גזילתו, ומכל מקום הוי שפיר עובר לעשייתן כיון דאיכא לעשות עוד דגיעועים. ועוד (אומר - בגי' הר"ר שמואל מאיוורא דהר"ר) לאפוקי נפשיה מספיקא צריך שיברך מיד שנטלו ויברך עם ההגבהה.

בשלמא טבילה דאכתי גברא לא חזי. פירש דיש"י כגון טבילת בעל קרי, ניקימא לן דאסור בדברי תורה, דעזרא תקן טבילה לבגלי קריים לדברי תורה. וקשה דהיינו דווקא נבעל קרי, אבל שאר טבילות כגון גדה אינה אסורה בדברי תורה. וכי תימא דמשום האין טבילה דבעלי קריים תקן בכל הטבילות ברכתו בלבסוף. טבילה מכל מקום קשה דהתניח למאן דאמר (נכוח כח, ז) בעל קרי אסור לדברי תורה, אלא למאן דאמר מורא (ספ, טז, ח) מדכתוב (וימיה כג) הלא כה דברי כאש לומר מה אש אינו מקבל טומאה אף דברי תורה אינם מקבלין טומאה מאי איכא למימר. לכן נראה לר"ח

דשאני נטילת לולב כדאמר תלמודא דבעידנא דאגבהיה נפק ביה להכי מברך על.

אבל מכל מקום קשה מאכילת מצה ומרור דבהא לא אפשר לעשות על ידי שליח ומברך על. לכן נראה למורינו רבינו פרץ נ"ע דלא מברך לעשות וכיוצא בו אלא היכא דאיכא תרי טעמי, יש שיהוי בעשייתן ולא אפשר לעשות על ידי שליח, אבל אם חסר חד מהני מברך על, וגבי מצה אין בה שיהוי במצוה דאינו חובה שיאכל ממנה אלא כזית. והשתא נמי ניחא מלהדליק נר של חנוכה דמברכין להדליק, לפי דיש שיהוי במצוה כדאמרין פרק במה מדליקין (שנח כח, ז), מצוה (עד שתשקע) (משתשקע - בגי') החמה עד שתכלה רגל מן השוק, ואי אפשר לעשות על ידי שליח דהא צריך לעשות נושלו, וכן נמי ניחא דמברכין בטלית להתעטף בציצית, דהא אי אפשר לעשות על ידי שליח ויש שיהוי בלבישה.

והש"ר מקוצי פירש דהיינו טעמא דפסקין דמברך על ביעור דמשמע להבא, דאי פסקין שצריך לומר לבער השומע אומר דאי בירך על ביעור דלא יצא, וטעות הוא דעל ביעור נמי להבא משמע, אבל השתא דפסקין על ביעור (ו) לא אתי למיטעי, דלעולם ידעי דאם בירך לבער כל שכן דנפיק ידי חובתו משום דמשמע טפי להבא.

ורבינו יחיאל מפרי"ש פירש דהלכתא על ביעור חמץ דלהבא משמע, ואף על גב דלבער משמע להבא טפי, מכל מקום ק"ק גבי לבער (ד)לא סגי דלאו איהו בעיר, כמו גבי למול, וניחא ליה טפי ליקח לשון השי"ך בכל אדם כגון על ביעור מלבער דלא שייך בכל אדם אלא משמע שהחובה המצוה על הבודק, ואין זה אמת דפעמים שהוא על בעל הבית כדאמרין לעיל (ז, ה) על השוכר (אולי י"ל המשכיר - גר"צ) לבודק, ולהכי מברך על ביעור לשון השי"ך בכל. והני תירוצי לא שייכי אלא לתרץ מן על ביעור, אבל מ"מ צריך לפרש כדפי' לעיל מחמת הדברים (ה)אחרים דפי' לעיל.

וברכה דלהכניסו אומר רבינו שמואל דצריך לאומרה קודם שימול התינוק מתרי טעמי, תדא דכל הברכות מברך עליהן עובר לעשייתן, ועוד דלהכניסו להבא משמע.

ולא נראה לר"ח דהא בפרק ר' אליעזר דמילה (שנח קלו, ז) תניא, המל אומר אע"פ קדשנו במצוותיו ואינונו על המילה ואבי הבן אומר להכניסו, אלמא משמע דלהכניסו הוי אחד המילה דהא חשיב ליה אחר ברכת המילה. וכן משמע דקאמר התם אבי הבן אומר להכניסו והעומדים שם (אומרם - בגי') כשם שנכנס לברית, אלמא משמע דלאחר מילה הוא אומר אותה. לכן נראה לר"ח דאין הכי נמי דודאי אומר אותה אחר המילה, ולא קשה מהא דאמר דמברך עליהן עובר לעשייתן, דהיינו דוקא כשהעושה מצוה מברך אבל כשמברך אחר לא. וטעמא משום דכיון דאינו עושה